

Николаи Лилиев

Славка ЗАШЕВА, гр. Стамболийски

ДО ПОИСКВАНЕ

Те спираха на всеки ъгъл,
ръцете във косите ми
не бързаха,
а пътят им – обречен –
се разтичаше
и капеха ръцете ти
безпомощно,
постилаха безумно дълга
памет за онзи миг,
забравен във очите ни.
Тежаха всичките тела
на тази нощ,
тежеше болката,
която блъскаше по чуждите
врати – зад тях
лицето ти е цветно
и е сбъднато
и като лунен сън,
откраднат от самотник,
ме чака времето с изтекъл срок.

Мария ПАНАЙОТОВА
с. Памуклии, обл. Стара Загора.

ХОРОВОДЕЦ

„... и хороводи от звезди
бележат път в далечината.“
Н. Лилиев

Нека танцът извива снага, избуял
върху песен.
Знам - нелесен животът е,
сякаш си спрял
да го месиш.
А добрата орисница грешния път
все намира.
Колабират над тебе звезди и мъждят
пред умирање.
Не рисуват лицата им с песенен звън
хороводи.
Воевода ли чакаш –
сприхав вятър от гръм изпроводен?
Ти душата на кръста си морен сложи
като пояс.
И сред зноя напекъл живот заложи –
до откоса.
Ще се хване и друг, хороводецо, дал
му надежда.
Ти повеждай! Живял е на същия хал.
Ти повеждай!

ЕХО ОТ ОСМИ НАЦИОНАЛЕН И С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ ПОЕТИЧЕН КОНКУРС „АКАДЕМИК НИКОЛАЙ ЛИЛИЕВ“

Десислава ЦВЕТКОВА

САХАРСКО

А вятърът тук е като отшелник,
самотен броди над пустинята.
И разговаря само с някои сенки,
на кактуси и на смокиня.
И пясъкът брои му стъпките,
по дюните отмерва дните.
Пустинята е като странен сън,
миражите я претворяват.
И стигнеш ли оазис, спираш път,
и времето за миг забавяш.
Пустинята е дом на бедуини,
а вятърът е главен

пътешественик.

Тук-там кербани от камили
вървят като на кралско
шествие.
И някак си магично е красива,
пустинята, златисто пясъчлива,
И слънцето с оранжевата грива
с лъчите си пустинята облива.
А някога там имало

тревни зелени.

Животът е кипял
и се разлиствал.
Сега там броди вятърът
отшелник,
и бури спретва, пясъка
пречиства...
Все търси своята невеста,
нимфата на истината...
Но все не я намира,
пътешества...
Самотен броди
вятърът отшелник.

Борис РЯБУХИН, Москва

ПТИЦИ

Засилиха се есенните пориви,
изстинаха горите побледнели,
отдъхнаха си стриганите ниви,
намръщи се небето,
облаци повело.

И лебед степен,
щъркелът с клюн ален,
гъсокът упорит
и пеещият славей,
и гарван гръмогласен,
жеравът печален -
летят на юг,
за нас тъга оставили.

Но шом се проясни
над нас небето,
отпъждаме врабци,
гугутки, врани –
завърналите се любими
птици срещаме,
а те в родината си
чуруликат радостно.

От руски: Кр.Божанова

Иван ДИМИТРОВ, Пътека в гората

Ясен ВАСИЛЕВ, София

Й

Трима души могат да намерят утеха за кратко
на дъното на празен басейн, в момента между
източването на водата и следващото пълнене,
рутинното всекидневие на спрялото време,
сякаш е зима, вода замръзва, епохата е друга,
нещо се е променило и нищо не се променя,
три свити и смалени тела почти невидими
прекосяват диагонално празното дъно между
фугите на сините плочки и избилата трева.
Стърчи ръждясало парче метал
и паднала счупена буква: Й.
Минават три века, три минути, време не стига.
За съвсем и кратко едно тяло изпълва басейна,
огромен, набъбнал торс, кожа по дъното,
ръцете и краката в тръбите за пълнене,
вратът заседнал на кулата за скокове.
Стърчи глава. Окачена буква.

Красимира МАКАВЕЕВА, София

А НЕЯ ПОМНИШ ЛИ Я?

Знам я тази Тъга, с непоръбени краища,
като светъл отрязък от болка през март.
Тя е бяла на цвят и на пролет ухаеща,
а животът под нея е тъжен и стар.
Тя е стройна на вид и живее отлъчено
от човешкия шум на големия град.
Тя е щастие нечие. Чуждо. Неслучено.
И е с няколко бивши любови назад.
Има дръзки клепачи, коса - непокорница.
Не обича цветя. И не носи поли.
А понякога става такава злосторница,
че се прави на дъжд. И красиво вали.
Друг път сяда нарочно самичка на ъгъла
насред целия свят, от умора нелеп.
А веднъж най-безочливо бе ме излъгала:
без да чакала някого, срещнала теб!
Аз познавах Тъга. Беше моя приятелка.
Беше твоя дори преди зими милион.
Но се случило нещо... Събрала остатъка...
Днес разсеяно гледа от моя балкон.

Пламен АНАКИЕВ, София

СЪН СЛЕД СТАРА ВИНА

Сгромоляся се отсечено дървото.
Но над него остана сянката му –
призракът на моето угризение.
Стои и плаче. А аз побелявам
от ужас. Моля се облак да
върхлети, порой да рукне.
Първо мен да отнесе,
после брадвата.
Само и само да се върнат
на мястото си –
горе дървото, под него сянката му.
Смирен да се върна под нея,
да й се радвам
без брадвата. Но се събуждам
разплакан в стаята си. В сянката
на нощта, родена от сянката на
отсеченото дърво.

Иван ЕНЧЕВ, Хасково

ВЪЗДИШКА

Без милост отлитат годините –
тъй вятър
отвява листата набързо.
А дните ни –
охлови пъпят в градините.
Далече замръкват децата ни.
Нощем –
щурчетата бърбят кахърно.
Денем –
гугутките плачат в гнездата си.
Прокудени български внучета,
горчи ни и хлябът, и чашата.
Дори и в съня си ви чакаме:
сутрин –
най-волно с гугутки да гукате;
вечер –
с най-палава пакост да шетате
със луди щурчета в къшетата! –
Счупете
проклетата чаша, строшете я!..

Иван ДОЙНОВ

МОТИВ

На Анна

Роял среднощен. Лунен зрак.
Отблясък в пръстена на Анна.
И се повтаря пак и пак
у тебе музиката странна.

Под звездопада мълчалив,
докоснал твоята възраст лятна –
звучи прощалиният мотив
на музиката необятна.

ДЕЛБА

На Петър и Павел

Дом бездуховен. Жестока съдба!
В него се води за вещи борба.
Братска подялба? Пълен абсурд!
Блясък на брадва в ръката на луд.
Спор за земята, която, уви,
сърцата им разполови!

НА ИВАН ЦАНЕВ

1. Дърво на хълма
Върху клоните му - лунна дреха,
тих, брилянтен наниз от звезди.
А една звезда – на триста века –
полета му всяка нощ следи.

2. Дневникът на поета
Отгърне ли поредната му страница,
той вижда неизбродно пъстър ден
и две очи сияещи – без граница –
в чиято глъбина е извисен.

ВРЪХНА НОТА

*Има още толкова болка
и непревръзани рани!
Пламен Панчев*

Но позволи ми, позволи ми
аз да превържа твойта рана!
И нека после с твойто име
във бъдещето да остана.

От зъб белязано, сърцето
да се превръща в стрък и слово,
с гледец – от слънцето по-светъл,
с юмрук – по-тежък от олово.

И там – достигнал върхна нота,
по пламенпанчевски да кажа:
- За истината, за живота
достойно е да си на стража.

МОНОЛОГ

На лирико-сатирика Дулино Дулев

Луд не съм!
Но може би у мен
дарба е заложена - такава, -
чийто безметежно ярък ген
другите да подлудява?!

ДОИЗВАЙВАНЕ

На себе си

Този лъч от необята,
който моят дух е взел;
доизвайва в мен съдбата
на един летящ орел.

Този лъч от необята...

КЪМ ЧОВЕКА

Ехей, човеко, ти си мравка,
която мъкне скъп товар
под сянката на незабравка
до осветения олтар.

В теб има още много ритъм,
визапен брыз и светлина.
Затуй сега ще те попитам:
- Докрай ли този свят позна?

Без страх надникна ли в онази
безумна тайна – любовта,
в която само Бог ни пази
от неизбежна суета?

Ехей, човеко...

* * *

Бях дълго време в дупка тъмна. Но излизам.
Съзирам светлина. А тя е поводът за оптимизъм.
Пред мен – живот година-две, а може десет.
Пред мен – проблеми сто. И няма лесен.

Но ще се боря. Имам сили все още много.
Не съм от тези, дето все осланят се на Бога.
Той сигурно помага им. Мен малко ме познава.
Не е достигнала до него скромната ми слава.

Аз имам свои ангели-спасители: жена ми,
децата ми и внуците – две весели цунами,
приятелските рамене, в които се опирам,
щом наранената душа се люшка, няма мира...

За всички тях си заслужава още да се боря,
А и за чашата живот. Бе пълна тя до горе.
Сега - по-малко от половината. Но то не е причина
да се разделяме без време и с моята родина.

Таньо КЛИСУРОВ

* * *

Не е израз на слабост съзлата...
Може в случая ти да си прав,
ала вътрешно да те разклати
земетръс от обиди и гняв,

може кал върху твоето име
неприятел да хвърли без жал...
Остани, ако силата имаш,
въздържан, пък макар побледнял.

Само с поглед кажи на врага си,
че възмездие има. И то,
макар късно да дойде, ще скъса
даже мощна стена от бетон...

Да си мъдър в минута нелека
за характер каляван е знак.
Ако блесне като утеха
във окото ти влага все пак,

ти това за отстъпка не смятай -
ти порастваш така отведнъж.
Не е израз на слабост съзлата
във окото на силния мъж.

* * *

Отбрана кръгова. Невидим враг.
Гърдите и гърба – мишени зрими.
И изход няма за немил-недраг.
За писарушките от шаба има.

Немилите-недраги за честта
ще срещнат смърт достойна в тази битка.
А майките по родните места
ще запищят над черните честитки...

На гроба общ онези бегълци,
от битката побегнали тогава,
ще поднесат с помпозна реч венци –
безочливо ще си припишат слава.

СВИДЕТЕЛ

Не ни зачитаха, когато бяхме млади.
Какво се промени? Кажй, нов ден!
Раздават пак безочливо награди
на кум и сват или на овластен.

Какъв морал? Пак нашенските прави.
Не казва никой, че е царят гол.
А силният пак може да направи
бездарника да трее с ореол.

Е, хубаво. Навярно тъй ще бъде
за тоз живот или за векове.
Съдът небесен справедливо щял да съди.
Дано свидетел да ме призове!

Иван ДИМИТРОВ, Лято

КЪМ ЕВРОПА

Европо, защо ни поглеждаш сърдито, надуто,
нали сме на изток бранители твои последни?
Земята ни къс е от тебе по долния Дунав,
макар че там дълго живяхме и в робство, и в бедност.

Нима не заслужихме дума добра - опазихме зорко
скрижалите ценни на цялото племе славянско?
А ти като никакъв вечен наставник-мърморко
си все недоволна и пак ни кориш постоянно.

Разбира се, няхахме твоите дворци и градини,
кrale със перуки напудрени, бляскави дами...
Военните крепости наши са днеска руини,
Решето куршумено – всякое българско знаме.

Ни залъка твой сме откраднали, ни свободата.
Не сме те нападали с бомби и подли куршуми.
От нашата кръв ти даряваме с днескашна дата,
когато ни грабваш децата най-свестни и умни.

Не искаме милост с протегната шепи на въгла.
Роднинството с тебе нима ти уронва престижа?
Ти почна отгук, от Балканите някога тръгна,
а който забравя началото – края си вижда!

ПОМНИ МЕ

Омръзва всичко, жестове и думи,
употребявани за стотен път.
Появя хладен вятър помежду ни,
очите ти не искат да простят.

Знам, името ми грубовато май е,
но нежно изречеш ли го - зовеш
да те прегърна... И от страст замааян
да си изкупи стари грехове.

Ще ни сменят ли на небето имената -
товара с грехове да е по-лек?
За мен е важно тук, на земята,
да ми прости най-скъпият човек.

Отида ли си, моля те, помни ме!
Долето съм във спомена ти жив,
не може да изчезне мойто име
като изгубен в мрака апокриф.

Ако дълбоко съм в душата ти, в ума ти,
макар да знаеш: няма заден ход,
то времето с вълни не ще размъти
изстрадания споделен живот.

ВЕЧЕР В ПАМЕТ НА ПОЕТ

Салонът полупразен. Не пристигна
маститният критик, за да представи
посмъртно отпечатаната книга.
Защо да дойде? Мъртвият не може
от гроба си сега да се изправи
и на критика служба да предложи.
Така че само тъжната вдовица
ще каже няколко начални думи...
Отзад изглежда си разказват вицове
и става никак неудобно шумно
пред блясъка внезапен на съзната.
Дошли са все пак пишеши събратя
на мъртвия поет. Те се изреждат
да го възхвалят, ако не за друго –
да вдъхнат поне мъничко надежда
в душата на нещастната съпруга.
И толкоз... Купчината книги е огромна.
Продадени са две. Но в тази криза
не можеш да се сърдиш, че не влиза
във домовете повече духовност.
Горчив акорд. Чистачката най-после
столовете подрежда с морни длани
и си мърмори: „Да не дава Господ
синът ми занаят такъв да хване!“

* * *

Самоизяждане. Не се щадим.
Как всеки сам живота си изяжда!
Нима на себе си не си необходим?
Нима си сигурен, че има второ раждане?

Заблуда е! Тогаз, кажи, защо
намяташ си сърцето с тъмна тога
от мънички лъжи? А после то
привиква с тях като с опасна droga.

Развиваш си ума – с ненужен страх
и с подчиненост пред убоги хора.
И в крайна сметка ставаш като тях,
на техните амбиции опора.

Проваляш своя ден, а и живот.
Цената им нима ти не разбираш?
Не правеш нужния полезен ход
в семейния шахмат, теб те матират.

И всъщност сам си се самоизял
с мазохистично чувство. Вече крееш.
За себе си – завършен канибал
във времето, в което уж живееш!

ПЪРВИ БЪЛГАРСКИ РОМАН, ПИСАН ПОД И ЗА КАРАНТИНАТА

Откъс от романа „Спас Господов в Страната на амазонките“:

Четиридесетия ден
На четиридесетия ден от добровол-
ната ми самоизолация Magister Ludi бе
изчезнал като своето alter ego, Спас Гос-
подов. Беше надраскал с калиграфския
си почерк няколко реда върху розов лист,
оставен на празната маса.

„Скъпи писарю – пишешие Magister
Ludi, – ти изкара 40 дни в пост и писане.
Повече от 40 дни не е ревно да се тъзува,
нищо да се пости, камо ли да се пише.
Все пак писането, топ cher, е по-добро
от молитвата, към която несъмнено би
се обърнал, ако не беше, хм, присъствие-
то ми в теб самия, и разбира се, писмата
на Спас Господов. Надявам се, че двамата
са сме те запознали жив. Но вече е време
и сам да живееш! Ако можеш де, ха-ха...“

Радвам се, че избра по-добрия начин
за оцеляване. Писането е споделяне на
съкровеното, докато молитвата е бяг-
ство от него поради... страх да се обър-
нем към себе си. Молитвата е насочена
навън, писането – навътре. Надявам се
да си стигнал до някакви дълбини, е, не
до самото дъно, ха-ха, а дотам, откъ-
дето все пак има изплуване обратно.

Обратно в живота. Имай предвид, че
прекомерният страх (това е най-вече
страх за себе си, маскиран като страх
за другите) ражда неискрени молитви
и още по-фалшиво писане, тъй че в
мигове на колебания, чети писмата на
Спас Господов, а в мигове на увереност
– пиши. Но преди всичко живеи, понеже
и най-големият герой, и най-окаяният
страхливец не могат да кажат две думи
на кръст, ако не са живели (камо ли да
описат живота си). Понеже думите
(когато и Спас да е човек на действи-
ето, а ти – на съзерцанието) идват от
опита ни да живеем, а не от надеждите
да се задържим още малко на повърх-
ността. Ако ще продължаваш да пишеш
и напред (аз лично се отказвам да ти
диктувам повече), трябва да живееш.
Ако ще мреш – тогава се моли! Време е
да избереш как да продължиш, топ soleil
– като син на Слънцето или като син на
Луната. Слънцето, скъпи писарю, свети
със своя светлина и свети за себе си, но
осветява всичко. Луната е отразената
от него светлина. Та прочие – радостта

*ли ще избереш, или тъжата?
Твой, Magister Ludi!“*

Прочетох втори път писмото, съгнах
листа и го поставих в чекмеджето при
еписколарите на Спас Господов. Беше
се образувала солидна купчина.

Отворих вратата. Не бях излизал 40
дни и входът към света бе обрасъл с
паяжини.
На прага ме чакаше пощенски плик с
марка от Евксинския понт, Страната
на амазонките. Поиците отново работех-
а, но може би нямаше да имам нужда
от тях. Поне известно време.

Седнах на самотната пейка под раз-
читалата в зелено и розово магнолия и
отворих последния еписколар на Спас
Господов от Страната на амазонките.
Но и преди да го прочета, бях
сигурен, че нямаше да се върне.
Героите не се връщат. И трябва
да се съобразим с техния избор,
макар да не можем да живеем
като тях.

Покрай оградата на
парка грееха лилавите усмивки
на зомбиците...

АВТОРЪТ ЗА РОМАНА:

„Написах този роман – втори
от поредицата за Спас Госпо-
дов, по време на извънредна-
та световна ситуация заради
COVID-19. Пишех всеки ден – от
началото на карантината у нас
(13 март 2020), по една глава,
която споделях във Facebook.
Бях кръстил свитъците „само-
пишец се роман“, не знаех нито
кога ще свърши, нито как. Благо-
даря на десетките им първи читатели,
които – във време на самоизолация, ме
даряваха с радостта от споделянето.
Пишех за всичко онова, което ме е ин-
тересувало, откакто се занимавам с
четене и писане, но ако не беше каран-
тината, едва ли този текст щеше да се
роди. Впрочем продължавам да не знам
как и защо се ражда един текст. Нито
как и кога свършва. Опитал съм се да
налучкам нещо, да опиша друго, да спо-
деля трето, докато ребулът на времето,
израта на часовника, продължава да ни
върти из магическия си кръг. Надявам се
написаното да е занимателно.“
а. б. (Антон Баев)

ЗА РОМАНА:

Героят на Антон Баев Спас Господов
се завръща след романите Белези от
българин (2006) и Истинската история
на Спас Господов (2017), но в други вре-
мена и други пространства. Времената
и пространствата на световната каран-
тина, но и времената и пространствата
на въобразяемите пътешествия, в кои-
то минало, сегашно и бъдеще разменят
непрекъснатото местата си с митовите,
легендите и исторните.

Романът Спас Господов в Страната на
амазонките е алегория за границите на
свободата, в които е затворен модерният
човек от началото на XXI век – особено
в ситуацията на световна карантина.
Писан през пролетния локдаун в

България заради COVID-19, романо-
вият текст е кодиран като „записки
под карантина“. Всяка негова глава
побира едно денонощие от живота на
самоизолирания се съвременен човек
(и във физически, и в метафизически
план). А субстанцията „време“ се оказ-
ва „вирусът“, който заразява модерния
homo sapiens. Живеенето в конкретно
време, бягството от конкретното време,
себеосъществяването извън границите
на времето са основни теми на романа.
Именно времето, разпадащо се на
митологично, легендарно, историческо,
сегашно и бъдеще, придава онази ори-
гинална флуидност на героя Спас Гос-
подов, за която пише проф. Светлозар

*Критиката за Спас Гос-
подов*

Героят Спас Господов
е до голяма степен образ
идея... призрачен герой,
който се мести в различни
исторически времена. Тази
флуидност на образа се по-
стига не само от неговите
неочаквани митологично-
исторически трансформа-
ции, но в по-голяма степен
– от различното отношение
на разказвача (да предпо-
ложим, че е автобиогра-
фичен двойник на автора)
към този герой. Виждаме
Спас Господов ту гледан
от долу нагоре, ту отдалеч,
ту приближавайки се. По-
някога той ни изглежда като някакъв
интелектуален гуру, който говори ис-
тини от последна инстанция, друг път
го виждаме фамилиарно приближен
и иронично-пародийно снижен. Така
че промяната му не е само от неговите
сюжетни трансформации, но и от про-
менящата се дистанция на разказвача
към него.

Проф. Светлозар ИГОВ

Антон Баев, „Спас Господов в Страната на амазонките“ (Записки под карантина), роман, Издателска къща „Коала прес“, 2021.

Иван АНТОНОВ

ЧОВЕКЪТ

Когато човекът тръгваше нагоре в началото звънящо сехото на стъпките му бе и беше бистър, непокован в зорът към синьото безоблачно небе. Не знаеше все още свойто име, но знаеше, че на слънцето, земята и водата е дете. И помнеше той как неповторимо до склона цветето в душата му расте. Но после срещна неочакван вятър, повея първи хлад над неговия път, погледна неразбиращ небесата -

вида, че птиците през вятъра летят. Тогава пожела да стигне висината на техните примамливи крила. Дори към слънцето се извиси мечтата му и силен вятър там си пожела. И чу молбата му небето, но блесна най-срязващата светлина и вдигна той молитвено ръцете над крехките си и безсилни рамена. Ала мамеше го мисълта нагоре.. Там , горе бе мечтаният му връх, там би могъл небето да разтвори, да вдигна може би божествения дъх. Човекът крачеше по склона стръмен и вече бе избрал той своите имена, и вярваше, че не за него облак тъмен да скрие идва слънчевата светлина. О, ето го върхът, съвсем е близо и ще докосне Бог с протегнатата ръка, звездите ще се възхитят на бялата му риза, джъдът за него ще извайва слънчева дъга!... Така опиянен от мисъл странна, Човекът стигна своя малък връх и обезсилен, и без дъх, разбери, че на него Бог не е отдавна, че Бог е непостижимо нависоко, че със илюзията си изкачвал е върха, а там е само чакащата болка и пътят му надолу до смъртта, която във подножието го очаква, където беше неговото рождество.

И късната сълза Човекът с името изплаква пред неотменимото й тържество.

ПАНДЕМИЯ

„След кратко боледуване , от този свят си отиде нашият непрежалим, а...”

Така започна всички некролози разпелени из целият град и съобщаваха за скоропостижната и внезапна смърт на млади и стари отишли си от този свят, заради пандемията. Дори и пролетта беше хладна, като запечатаните в чували човешки тела, но слънцето се опитваше да пробие душевният мир и да стопли поне за малко сърцата ни.

Началото на пролетта се изкачих на Струлища, там откъдето бисерната вода падаше от десетки метри от скалата, а вятърът я рошеше. Затова този водопад беше като воално струища дантела, а слънцето издигаше седемцветни дъги една под друга... И всичко това ми приличаше на красивите порти за рай, дори от близката гора се чуваше песенната оратория на птиците, който сякаш пееха: „Хора, светът е още жив”. Събудиха се и мухите и пеперудите, а водните кончета докосваха струищата вода и политаха на високо, за да кажат и на слънцето, че светът е още жив... На връщане минах по забобиколният път близо до колибата на дядо Зефир, той хранише подивелите кучета и им сивваше запарен фураж в петте дървени корита. След като отвърна на поздрав ми каза сочейки кучетата:

- Някои от тях са с кашки на вратовете.Сигурно са били домашни любимци, после са ги изгонили от къщите им.

А след коня, кучето е най-големият приятел на човека, има му доверие, затова ги храня,защото са добрички. Я погледни какви живи мънци са родили, красиви със шъркнали уши и приличат на немски овчарки, но по български са изгонени от домовете им. А може и бой да са яли горките, защото народът е озверял от алчност, затова Господ ни изпраща болести. Така той си чисти градинката, и не признава нито богат, нито беден, че даже и умен и по-прост, всички е решил да ни измете, дорде не върнем човешката си... А ти не се страхувай от подивелите кучета, те нападат, ако пръв ги нападнеш, а змията-усойиница хапе, когато я настъпиш.

Той седна срещу мен на пънчето и започна да разказва. Една ранна утрин когато ги хванех, от към коларският път, до полянката, забърмча бях, после се подаде друг. Бяха довиците от другоселска ловна дружинка. Тогава едрото куче с прегризаната кашка на врата внимателно се ослудя, дори позна лаенето на някогашните си

събратя. Завъртя се около глутиницата и сякаш им каза нещо, после хукна към джиповете, а разстоянието не беше далечно и се виждаше и чуваше всичко. Кучето, което беше водач на подивалата глутиница, беше разпознало бръмченето на мотора на джипа на своя някогашен стопанин. Спряло беше на разстояние и скимтеше жалостно, но отколешният му приятел тръгна към него и му поиска лапа, но кучето не му я даде... Кореше го скимтейки, че някога го бе забравил тук в непознатия балкан, далече от техният дом.Неговият стопанин

Иван МЪРКВИЧКА, Ръченица

на висок глас се хвалеше на другите, че сега щели да видят как старото му куче Балкан ще гони дивите прасета. После, подвирвайки му уста, поиска кучето да го последва както някога, но Балкан гледаше ту към ловците, ту към глутиницата... Избра своите събратя, защото на човешите вече нямаше доверие, отиде при тях на бегом и подуввайки ги, сякаш им каза: „Пазете се от лопите хора"...Понякога и от мен ги е страх, въпреки че ги храня, когато не успеят да си уловят плячка. Преди шейсет години в нашия регион се брояха ловджиките на пръсти, а сега са надхвърлили хиляда. Треният и унищожават животинките, а дървосекащите погубват цели столетни гори, защото никой ачген комисонер, дето си прибра пая, им е позволил гола сеч.

Оня ден гледах по телевизията как в един далечен град в странство, украсяваха елха за Коледа,отсечена и докарана от една далечна гора. Да, ама совата, която бе останала без гнездото си, беше пътувала стотини километри, за да не изгуби своя дом. Щом я

ЩЕ ДОЙДЕ ЧАС

Ще дойде час - в небето ще те повлече потокът леониди от съзвездието Лъв. И във огнената диря ще засвети мъничка искра от твоята кръв. И когато мислиш, че си се откъснал от планетата и от страха, ще усетиш колко късно е да забравиш аромата на праха.

Във потока леониди сенките изчезват, ала сянката ти ще остане във пръстта, до рибна на твоята душевна бездна и ще носи още нежността и яростта. После ще се втурне тъмнината. В нея всяка мисъл ще се утан, ще потъне във космическия вятър, с който неизвестно накъде ще си заминал ти.

КЪМ ДУШАТА

Ще се покорих ли, душа непокорна - камшикът на мрачното време над тебе плуци? Превзет е домът ти и пак безпризорна тъгуваш във дните ми, скитниче ти.

Защо пак стърчиш сред болките гола? О, колко е болен светът!...

Небе ли, земя ли със тебе да молим или да потънем безмълвни в бездната смърт?

Неволите идват. Пак идват на орди... И за нозете постеля те искат да сторят от теб, тях плаши ги твоята есенна гордост, стремежът за полет към чисто небе.

Ще литнеш лиши или ще легнеш покорна в калта на безумен човешки стремеж? О, моя душа, скитниче в мен безпризорна, ще доживеем ли горди до своя последен летеж?

ВАЯНИЕ

Усещаш ли как острието на длетото, с което времето дълбае твоите дни, се вбива в тялото, а във душата ти кълни поредната надежда на живота?

Под диска слънчев, под звездите без ехо по отломките тече безбласен вик и твоята кръв влече по пътищата на съзнате.

Дочуваши ли как неистово сърцето отмерва ударите на безмилостния чук, съдбата с който ти напомня, че е тук докато емаши пътищата под небето?

Не тялото във дните, а душата извайва времето до сетната печал и тя е твоят обелиск, че си живял или праха е само под нозете на съдбата.

пихме, но аз запомних хорото на Вайдиня. Двамата а Големана заиграха тежка ръченица, а земята потрениваше от красотата, ама когато станаха и жените им и заиграха до мъжете си, другите играджии се отдръпнаха. Бил съм по събори и забави, но никога не бях виждал, че и кръвата може да танцува. Танцът им приличаше на гълбово галене по време на летеж; аз да ти кажа, че човек не бива да отрича красотата. Всеки танц е от заучени стъпки, особено ръченицата, но когато краката леко стъпват и докосват душата на земята, тогава и небето слиза, за да поиграят звездите му... После Вайдиня повеждаше голямото хор, че чак ми ставаше топло на душата, защото играджиките излизаха отъпн-лото утро. Много хора си отидоха от този свят от тази болест, но много ми е мъчно за Вайдиня, защото още помня хорото, онова тихо хоро - играно от душа. Казвам ти, че Господ си чисти градинката, ама не бива с плелелите и каманияите да къса достоленни борове... Такъв човек беше Вайдиня, рус, красив, възправен като висок бор, до неговата ела - Величка. Все съм си мислил, че Господ ще пожали поне красотата в душите ни. Ще пожали добродушните хора...

Бай Зефир замълча, после избърса напре-лите съзли от очите и продължи: - Как да ни пожали? Кажки ми как, когато сме се превърнали в зверове, а Господ ни е създал човещи... - Бай Зефир се наведе и започна да събира малките камъчета от ливадата пред колибата, претъркували се чак от горния сипеи на оголения баир. - Някога там имаше лескова горичка с бодливи салкъмови дървета, но ги отсякоха - каза той и пак се наведе да чисти, защото всеки ден сипеят му създаваше работа. В края на оградата, където хранише подивелите кучета, имаше голям куп от тези камъни... Сбогувахме се, и аз тръгнах към града, не казах на дядо Зефир, че се е появил нов шам, който по-бързо унищожаваше човека, онези човещи, които сами си докараха пандемията и от които той беше обиден и разочарован. Не му казах,че новият шам вече поразява и децата...

Когато се прибрах, въхци на терасата ме очакваха гълбите и вработетата. Сипах им зръна и те вкупом ги изкъзваха, а после литнаха към синьото пролетно небе. Тогава се обърнах към сивевата и високо с пълен глас извиках: -Защо ни наказваш с мор, Бе Господи, нали знаеш, че човешите, дето си създал, са грешници!. Моля ти се, дай ми надежда, че щом птиците още летят и ги има - ще ги има и хората! Нали, Бе Господи!!!

Емил ЕНЧЕВ

БОТЪО БУКОВ И НЕГОВИТЕ ЛИРИЧНИ СЪКРОВЕНИЯ

Максим ДОБРЕВ

Това е събитие, което ценителите на изцялата словесност не могат да пропуснат: поетът и преводач Ботьо Буков представи пред възкателната публика на Стара Загора поредната си вълиебна стихосбирка, след една дузина други книги (стихове и преводи от испански) - „Сто и една песни за теб“. Чел съм всякакви стихове: и хубави, и още по-хубави. Но тази силна и чиста емоция, която блика от двукуплетните четиристишия на поета, при това съчетана с опита на зрелия дух, не може да се сравни с нищо познато тук и сега. Римуваната и мерена в разнообразни двусрични и трисрични стъпки реч е прецизна до съвършенство, а внушението – незабравимо. След всеки ред изпод перото на Буков като че ли внимателно се вслушва и одобрително кима духът на Лилив:

Щом слънцето на земичка си играе и ангели в цветчетата жужат, и нищо не боли – това е краят – душа, освободила се от плът. Но ако не е край, а просто случай, когато този свят е подреден, дори нахално да ми се получи, дай, Боже, и една любов за мен!

Появата на тази книга за семен път доказва, че Стара Загора е град, благословен с чудото да ражда големи поетични таланти. Райското ухане на липите ли ги създава, или алелите на истинския Рай в северната част на града, по които често срещаме Буков в бавно-съзерцателна разходка? Има върху какво да мислят бъдещите изследователи на поетичната магия.

Силно удивлява способността на поета да създава брилянтно оформени в логичната си завършеност лирични послания. Те са малки, кратки, стилни и искрящи. Всяко четиристишие, на пръв поглед леко като форма, всъщност е много плътно, натексало от преживени и изстрадани истини за любовта и живота, заключени в лаконични строфи, изтъкващи както въпроси, така и неочаквани отговори:

Не раниме си с тебе ще бромим, а лек ще търсим за една и съща. Нещастieto, щом се увоио, то в щастие за двама се превръща. А поантите на Ботьо Буков, финалите на емоционалните светове, в които лиричният му герой гори в порива си към Нея, Единствената, са нещо уникално – „Сто жени ще трябва да възнея / за една-единствена жена“ („Песни“). Колкото изненадващи, толкова и органично свързани с разказаното до тях са тези поанти.

Те са убедителният последен ихих в лиричните съкровения на Ботьо Буков, родени от пламъците в душата му, през които прозират споените образи на младеж и мъдрец:

Надежда ли изгубя, подарете крилата ми на шъркела ранен. Изгубя ли любов - ме оплачете, защото сте изгубили и мен.

Ботьо Буков е сигурен, че човешката душа не остарява. Новата му книга е още едно убедително доказателство за това.

Ботьо БУКОВ, Сто и една песни за теб, стихове, Изд. „Алфа Визия“, 2021.

Ботьо БУКОВ

ПЕСНИ

Стих редя за белите клавиши. В строфата въздиша апостроф. Кой със слово може да опише сладкото терзание любов!

Дъх на смъртоносна орхидея? Патос, ослепял от светлина? Сто жени ще трябва да възнея за една-единствена жена.

ВАЯТЕЛСТВО

Цяла нощ те гоних и не мигнах, докато изгреш в моя стих. Заранта с очите си те стигнах и с душата си те улових.

Стой покорно на пиедестала – сътворена да те пресъздам! Никоя жена не е успяла да избяга досега от там.

ПРОЛЕТ

Окръглен от внезапна сивева, денят допърха на крило на птиче и всяка пъпка, клонка и трева с една извечна пролет се закичи.

И аз – на много пролети момче, като прашец раздухан, но потребен, осмнах в чашка на едно цветче. И в нежността му разпознавам тебе.

ТВОРБА

Обичаш ли ме – ще те пресъздам по-чиста от съзла на самодива. От пазвите ти ще извая храм. От устните ти комка ще отпивам.

Ще стана твоя вечерна зора, а ти за мене – слънцето на здрача. Разлюбиш ли ме – стих ще сътворя и кръста върху храма ще разплача.

КРАЖБАТА

Не можехме да си платим каквото се откупува с истински криле и от една сергия на живота задигнахме шекерено петле –

утеха, отредена да усажда и лакома като самите нас; обречена, невинна като кражба и гибелно-червена като страст...

ГЛЪБИНИ

В лазурите на нейните очи сирената на бурите живее и този реквиен за мен звучи. Тя плаче за любов, като ми пее.

Ушите ми, Нептуне, запуши, прати ми мъдър вятър за забрава, душата ми за мечтата вържи! Закотвя ли я тук, ще се удавя.

ЗАЩО?

Знам как да дам утеха на палача и как в приятел да превърна враг. Да паля лед и камък да разплача. Звездите да пришпоря в моя впряг.

Да съживя, когото съм застрелял и след това да се погубя сам. Не знам обаче как да те спечеля. Защо ми трябва другото да знам?

ИЗБЛИК

Искам обич за утре от вчера, безначална, накуп, наведиъж! В твоя скут своя миг да намера, който ражда от ласката мъж!

Да заспивам в съня ти пробуден, че да буя, света пресъздал във въртопа на вечното чудо! Необичан ли? – Значи умрял.

НЕ Е КЪСНО

Посребрена не си, а си златна, еликсир си ми за младини; песента си ми, още непята, за едната сред всички жени!

Вечността има само начало. С бавни глътки от жива мъзга, пих от виното, в теб отлежало. И се чувствам безсмъртен сега.

ПОДАРЪКЪТ

Душата премети – да ме посрещнеш, че идвам с драгоценният си дар: нарамила съм най-скъпото си нещо, достойно и за просяк, и за цар.

Парите ми молецият ги изяде, над блясъка ръждата има власт. Поднасям ти, което Бог ми даде – живота си. Подаръкът съм аз.

Татяна РИНДИНА, Русия

Избирам розите, напълнилите пъпки. А храстът, тронат, дрехите закача – харесва му, че моите меки пръсти погасват неговите кървавите пръски в листенца фини, съгнати тъй плътно, че само моята целувка ги разваря. Отрязвам розите, напълнилите пъпки, а храстът с обич дрехите закача – харесва му, че моите меки пръсти жадуват неговите кървавите пръски, навити плътно, плътно, плътно, така, че само нежността ми ги разваря. В буркана прост, а не в разкошна ваза, напълнилите пъпки аз поставям. До него близо, съвсем близо сядам, навеждам си главата над тетрадата. И чувствам финия аромат

на кървавата капка, главица сложила на бялото ми рамо, шептица думички за моите стихове. Узрели рози – с обич ги разварям. Сега, без думички, те приказки разказват. Целувани листенца ми даряват Вълшебството на краткия си миг, нетрайна радост в Щастливия Миг.

* * *

Ревността разрушава ме, Като сграда – тухла по тухла. Ревността разболява ме, Все по-лошо се чувствам.

- Няма повод – ми казваш, Аз зная си своето. Късам, късам си нервите, Едвам взимам завоите.

Накъде ли препускам? - Всички пътища свършават На ревера жадуван, Пред една малка къща.

Тя – затънала в облаците, Нежнорозови, бели. Пак сънувам наяве Хризантемите бели.

Теб усмихнат, дочакам, Челядта ни и себе си... Ревността разрушава, Ти отново съзидаш ме...

* * *

Като книга с оръфани страници Събирам мислите си – дребни чернови. Треперят пръстите – натрапници, Издават пулса на сърцето ми. Момчето чернооко, чернокоeso, Прекрачило отдавна трийсетак, Западило в душата ми огньове, Замина си за София С един среонощен влак.

Изпратих го. С таксото се завърнах В отразен дом, смътан в една тъса. Опитах се душевното безредие Поне мъничко, но да подреда. А мислите ми, оръфаните страници, Хвърчат и бягат от най-дребен шум, Така, че във душата ми – самотница Вилнее вятърът, като в якутски чуи. И като в чуи ето го осничето, И като в чуи – печено месо. И Герба до осничето – момиченце,

И ти си Кай.И търся те с писмо...

ЕХО ОТ ОСМИ НАЦИОНАЛЕН И С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ

ПОЕТИЧЕН КОНКУРС „АКАДЕМИК НИКОЛАЙ ЛИЛИЕВ“

Ники СТОЯНОВА, Ямбол

РОСИЦА

Тежи ми в гърдите нещо, Росице.
Гърлото стяга ме, нещо ме дави.
Утре по изгрев причаква ме изпитан-
ице,
а не знам дали ще се справя...

Душата ми на кълбо се е свила,
Росице.
Изплаках очите си и пътя не виждам.
Предчувствие страшно нозе ми отсече,
а трябва да бързам, да стигна далече.
Затуй аз те моля, утре рано по изгрев
дордѐ още е мътно небето, Росице,
сбери за отвара от лековитите билки
и наедно с твойта сестрица
подай ми по среща менчето с водата
да си умия лицето - от мъка,
сърцето - от уплах,
да посрещна достойно туй що ме чака.

Росата, Росице, е твоя сестрица -
Земята с Небето единяват се нея.
Без вашата помощ, знам, не ще успее
в стремглавата буря да оцелея...

Иван ДИМИТРОВ, Циганско лято

Автоанета БЛАГОЕВА,
гр. Кюстендил

РЪКА В РЪКАТА НА ДЕНЯ, това сме ние
Ръка в ръката на нощта живеем,
загатнати и истински като в картина
на някой миг, преминал в мисълта ни

Какво задържа нашите крила да тръгнат
еднакво леки по земята и небето
Разтворили сърца за пясъка и за тревата
или обятия, или човешки думи

Пътуване в едно и също време,
когато се открием в светлината
Или завръщане отново и отново
до нашите мечти, където сме родени

Каква е разликата, всичко се повтаря
Животът ни е звездна пара
Вървящи светове човешки сенки

Светлана АНГЕЛОВА, гр. Харманли

ПРИЮТ ЗА ПТИЦИ

В приюта се срещнахме с него. Навярно
това бе поредната среща на изоставени птици.
Аз бях синигерче с малко сърце. Той беше гарван-
наглед невъзможна любов, стояща на жицата.

И как на теста „За двама“ да ни пишат шестица?
С неговите черни криле, с кръпки от спомени,
с наивното късче небе над моята цветна главичка -
две парчета живот, от други прогонени.

Беше приказно беден, но такъв го търсех отдавна,
с много място в сърцето за лунни сияния
и тихо, и кротко се случи - синигер и гарван
си подарихме любов. Само това ни беше останало.

Живеехме кротко, с трохи от доброто подадени,
стиснали здраво света върху тънката жица,
докато един ден не чух : „Синигерче алено,
пригответи се. Дошли са за теб твоите птици“.

А той ме прегърна с крилото, същото от мене,
и после се сви, да не гледа как си отивам.
Беше отдавна... Всяка любов е до време...
Но нашата, наглед невъзможна, е тук и е жива.

Милчо ПЕТРОВ, гр. София

ГОВОРЕЩАТА С КУЧЕ

Днеска ми е имен ден... Боже!... Боже!... Ще почерпня!
Ден – ще кажеш – като ден. Не! Не може нито вчера,

нито утре да се случи – сал еднџе е у годината.
И, макар и да си куче, ще се черпим с теб! Двамината!

Няма други – и да искаш. Изпомряха... Изпобягаха...
Ние с тебе сал сме виснали... И онази там... тояга...

Аз на теб ти стигам – зная. Дор съм жива – хлебец имаш.
И водица... Топла стая... Лятос – лесно. Ама зиме...

Ако ли пък се спомина... знам – ще жалиш... И ще виеш...
Ти си куче – ще ти мине... Само гледай да откриеш –

има други като мене, има други – още живи.
Аз отгоре ще простена... И ще ми е криво... Криво...

Ти ще идваш – до година. И на гроба ми ще лягаш.
Гледай го – една гадина, а е вярно, и не бяга!

Моят ден е! Ще почерпя. Ще си хапнем. И ще пийнем.
Слагам празнична вечеря!
Ех, Марийо!
Ех, Марийо!

ГРЕШЕН СЪМ АЗИ

между загадки неразкрити,
с размах за полети високи
и в опити да се съвземем
след тях,
загребали в дълбокото
седефени осколки време...

Днес пак примамливи пътеки
по дланите ни се пресичат.
Порязва зимата в сърцето
със нежно острие кокиче.

ЛИСТОПАД

Последните сълзи на есента –
милувка сладост, късно подарена –
преди в дъжда от скръб да изгорят,
сънуват хоризонт от слъчогледни.
За онова, което те мълчат,
не могат да разказват ветровете.
Горчивата целувка със земята
надмогнали,
в мъглата светят.

БЕЗСМЪРТНИЧЕ

На Стефи

Оцеляла в космичния прах,
през крилето на вятърни мелници –
тънка нишка сребро – как успях
да я вържа тъй здраво за себе си!?
И прехвърлям през твоите ръце
над брега на пенливото време
пеперудено тънко крилце.
Колко точно светът ще ни вземе
за да имаме право на пет –
пет минутки забравена младост,
после аз ще ги скрия за теб,
ти ще скриеш за мен...
Да откраднем!
Пак земята под нас ще върти
сред звездите изцяна спирала,
но в прегръдка една аз и ти
ще събираме времето спряло.
И спасени от скупния град
на смалените зимни недели,
в стръкче цвете безсмъртниче пак
сред листенцата да се намерим.

ПЯСЪЧЕН ЧАСОВНИК

Не, не искам
да спираш пясъка,
методично изтичащ.
Имам собствена гравитация –
безусловно се връчам
и сърцето ти
ми е наблизо:
сам за мен планини пренасяш.
Да гледа яката на ризата ти
е лесно –
с дъха си.
Лято дишам,
какво че в паважа
се разбиват узрели кестени...
Как обичам? –
да ти покажа,
сняг в косите, докато разресвам.
Не проправяй прътична към залеза,
зората ти стъквам!

На спестена сълза порязвам се –
песъчинка отвътре.

Йорданка ГЕЦОВА

ЖИВИТЕЛНО

На дъщеря ми Живка

Гривести облаци
слънчеви шпаги разсичат,
късни снежинки изгупва
внезапният вятър,
тихо преглъща пръстта
и проплакват кокичетата:
пак се завърта под пролетни вихри
Земята.

Нежна експлозия
сънена клонка разпуква,
ручен хукват по стръмното необуздани,
пишат ята по небето
с възторжени букви
някакво име –

дали съм успяла да схвана
смисъла, който за теб
предвещава Вселената,
в явните знаци кодираля
светло послание?
Силата в теб е живителна,
знам без съмнение!
Вложих в сърцето ти песен,
последвай я само.

СТИХИЯ

Крепниш се на опънати платна,
а търсил ли си бисери
в дълбокото,
където сред изжонна тишина
извайва първообраза си болката?
На хоризонта хладната черта
дели света на точни половини.
Зад борда пратил всяка суета,
ще имаш ли куража да преминеш
в посоката на залеза –
отвъд
солената прегръдка на тъгата,
пропуснал в развълнуваната гръд
кристалче с остри ръбове,
разплата?
А ако земетръс брега сломи
и пясъка възлите му изпият,
знай,
можем този свят да възродим
с любов –
непозодирана стихия!

На съпруга ми Стефан

Обичам те и с теб делия
най-храброто стихотворение,
на пулса ни задало ритъм –
преграда срещу студ,
смирение
пред грешките недоизтрити.

Сърдити ветрове ни стряскаха,
във опити да прекатурят
скалата, оцеляла в ласките
на не една епична буря.
Останали без дъх, изкачвахме:
с една снежинка върху миглите,
с крила, оплетени във мачтите,

как дори потънал в друготини да съм
неподатлив, неподвластен на техните
дивни съблазни. Ако те ме надвиеха,
пък вероятността беше голяма с
оглед върховите й постижения, пред
собствената ми съвест то щеше да е
позор, предателство. Из нявгашините
ми лутаници какво да правя опирах и
до бразилските модернисти, издигнали
в господстващ способ идейно-
естетическото людоедство. Сиреч,
казано с малко думи отношението им
към западноевропейските изми трябва
да бъде като на човекоядец: той опаива
мръвка от тялото на враг, за да усвои
неговата сила, да я превърне в своя.
Наистина бразилският модернизъм,
започнал през 1922 г., изхождайки
от вносни образци осъвременява родното
изкуство и прониква по-дълбоко в
националната душенাগласа, умонагласа
и сътворява модерни изкази без те да
бъдат маймуняване по иноземното.
Обаче да не ровя под екватора, а в себе
си.

Минаха години. Премислях и
премислих горното мое гледище как
да постъпвам. Проумях късно, че бях
стигнал до излишна крайност: не
биваше да прокуждам връхлиташни ме
латиноамерикански мотиви, достатъчно
беше да съхраня поетиката си българска.
Не съжалявам за стореното: щом е
станало, най-вероятно тъй е трябвало,
комуто е писано да го обесят няма да се
удави. Но отечествената поезия щеше да
спечели десетки, стотици произведения
върху латиноамериканска тематика
(не говоря за художествено равнище).
Набезите, извършени от събратя по перо
в бразилското и мексиканско поприща
са много оскъдни и едва ли щеше да е
излишно онуй, което чистофайнически
пъдех. И най-далечният спрямо
единият ни мотив може да бъде
използван по най-български начин,
сиреч вирегнат в служба на тукашната
поезия. Но всеотдайно вардейки моето
българско световъзприемане, аз не
разширявах и не разрихих обхвата
на латиноамериканската тематика
в най-изцяната си словесност,
съзнателно пропусках множество годи,
а сега виждам, че от тесногърдното
ми тя не е спечелила. Трябваше не
маниакално, фанатично да страна
от латиноамерикански мотиви, а
доколкото ми е свише позволено да ги
обългарявам, та поне количествено тая
тематика да расте. Проумях, че онова,
което бях смятал за сила (опазване на
българското), било е слабост (липса
на достатъчна убеденост, че инородни
мотиви не могат ме отбългаряи,
напротив, аз ще им надвия като ги
обългаря). Хубавото е, че си извадих
поука от сопелътното ме тематично-
идейно-естетическо наместивие,
която свеждам не само до две думи:
отбългарявам - обългарявам, но и
до една буква: т, съдбовно бележеща
губелно-спасителната разлика между
тях.

Остава да прибавя, че след като я
осъзнах, не предприех никакви стъпки
за наваксване пропуснати ползи и щети.
Но боязнь към отбългаряване отдавна
нямам. Ала не изпитвам и потребност
да се самодоказвам нарочно директни
обългарявания: ослабявам се на пустия
му шоп, дето мъдро е рекъл кое трябва
оно си сака.

РУМЕН СТОЯНОВ

Петя ПЕЙЧЕВА, София

ТЪМНАТА СТРАНА

Граблива птица – спусна се нощта,
разпери дълги, есенни крила.
Денят в мъгливата си пелена
пак се смали, проплака и заспа.
До утрото е сън без брегове,
ще пренарежда зимните звезди,
да му напомнят лятното небе,
което среща слънце и луни...
До утрото е мисъл без предел –
защо сред мрака губим своя лик,
без смелостта и силата, без цел,
се лутаме самотни до светлик?
С какво ли тъмната страна държи
душата ни като заложница,
нима близнакът, нероден, дели
живота ни със скрита ножница?
Дали съм Каин в мрака на нощта
или ще ме погуби братски гняв ?
Побързай, утро, и със светлина
разкъсай дългия кошмар, лукав!
Денят започва бавно да расте
и ще повдигне цялото небе.
Земята сменя своето лице,
неотделими в нас са нощ и ден.

Калина КУНЕВА, гр. Бургас

КРЪСТ

Като пясък през пръстите криви се ният
последните тежки следи от деня,
белязани с вечните тягостни грижи,
очите затварят се - идва сънят.
След него отварят се пак уморени,
очите белязани вече със скръб
и чудят се, мислят, далече въгълбени
минавайки пак по познатия път.

Небето е същото, същите хора
се движат изкуствено сякаш под него,
в очите им вечната тиха умора
и сенки на стари мечти бягат бегло
по същия път и към същите цели,
а хората вече отдавна умрели
се влачат изкуствено сякаш към ада,
и своите стари мечти без пощада
загърбват и плютят, изхвърят ги в коша.

Но те май забравят,
че всеки кръст носи.

София Григорова ШУКЕРСКА, П. г.

КЪРДЖАЛИ

Градчето, за което мислех, че е поникнало
от семеце, изпуснато от чайка,
бе с къщи с дъх на водорасли,
чешми и езера, ухаещи на мида.
А в малките градинки,
в които лилните с жабите танцуваха,
миришеше на щастие.
Не можех да повярвам
колко бързо се издигат
в този натоварен с морска влага въздух
и църкви, и джамии,
които сякаш са прокъннали от мънички костилки,
донесени от дъжд с пясък от Сахара.
Как пазарчето се крие под сергиите,
като гигантска костенурка,
колко бързо се множат
пързалките и катерушките,
които, като морски кончета,
си шъкат в пъстрите ята,
прошарени от детските възторзи.
Как сладолед изнищо се завърта на охлуви и рибки.
Но чудя се, защо забитите
в най-хубавата част на махалата
малки и големи гробни камъни
така и не можаха да пораснат.
Може би те трябва да ни напомнят
за размера на зрънцето,
изпуснато от чайката.
За семенцето, от което всичко се е появило.

ГЕОРГИ БЛАГОВ ЖУЛЕВ, 87 г., гр. Бяла

СЕВЕРНИ ВЕТРОВЕ

Боже, колко бързо минаха годините,
колко много снежни зими и лета.
Слизаха ветровете северни в градините
да напомнят за годините и старостта.

Своя път житейски извървяхм,
беше труден, с не една беда.
Млади и наивни с тебе бяхме,
търсехме да открием живата вода.

Стига ми да знам, че си до мене,
стъпките познати да ги чувам.
Като спомен да отекват в мене,
младите години да сънувам.

Ако те изгубя, как ли ще го преживея,
как без теб със самотата ще живея?
Аз край чужди огън няма да се греея.
Нека във съня си кротко да изглея.

„КРИТИКАТА Е ЕДНО НЕБЛАГОДАРНО ПИСАНЕ...”

Огнян СТАМБОЛИЕВ разговаря с литературния критик Владимир ШУМЕЛОВ

(Продължение от бр. 218)

— Посочете някои интересни автори от пишещите извън столицата.

— Интересните са много, важно е кои ще останат във Времето. Или например началното ми изречение на един етиюд за двама варненски писатели: „Във Варна има много добри писатели (разбира се повече „много“, отколкото „добри“)..." Тези, които са постоянно в медийния фокус (и фокуса на големите издателства), няма да споменавам, а и почти не пиша за тях, защото ще бъде поредният пишеш. И не, че не са добри. Искане ми се да „открия“ име/имена на талантили хора, но като цяло „професията“ застаря. Разбира се, харесвам младите – въпреки цялата им неопитност, които понякога ме изумяват приятно.

— Член сте на редколегиата на големия алманах „Света гора“. Работите всеотдайно за него и на обществени начала. Защо?

— Наистина е голям – като обем, като качество, количество автори – в България и зад граница, и на практика той обхваща всички изкуства. „Света гора“ излиза от 1997 г. като издание на Сдружение на литературни дейци „Света гора“ – В. Търново, а от 2009 г. е издание и орган на Национално общество за литература и изкуства „Формула 6“ – В. Търново. Поредното номериране на броевете става чрез буквите на българската азбука, като според издателската концепция последният брой трябва да бъде означен

с буква „Я“ – предизвестена смърт. Той е експликация на автономния литературен организиран живот, който би трябвало да има всеки голям литературен град. Той е не само жест не само към литературата, а и обществен ангажимент, което трябва да бъде разбрано правилно от много хора. Т.е. издаването му и неговото съществуване трябва да бъде двойно обвързано – от обществото и неговите отговорни представители и от професионалистите-литератори. Някъде връзка със кса, тя е тотално скъсана в България, затова всяка година имаме проблеми с финансирането, а на практика авторът в „Света гора“ е момче за всичко – писател, редактор, коректор, мениджър и продуцент...

Всичко това, работата в сферата на „организирания литературен живот“, разбира се отнема много сили и лично време за писане, от което страдат и

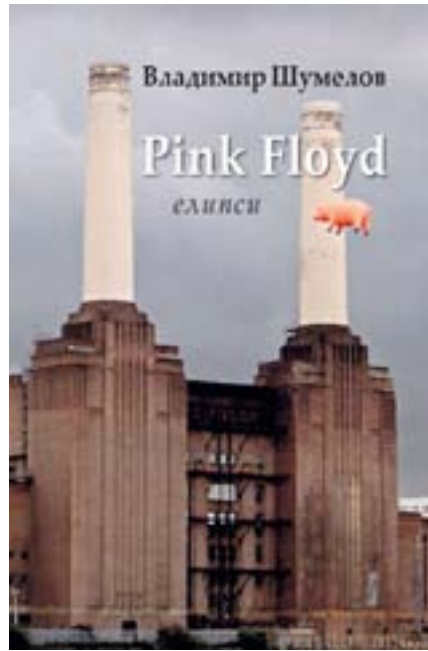
собствените книжни проекти

— Каква трябва да бъде според Вас критиката днес? Има ли тя социална функция в този момент?

— Вече споменах основните функции на литературната критика – аналитична и оценъчна. Има една отлична книга на тази тема – „Подреждане на балната зала“ (2006) на Никола Иванов. Там той пише за евентуалното подценяване на една или друга от тези функции, което води до ерозиране на стойностните литературни критерии. Говори и за причините за това. Дава примери. Но пише и следното: „Знам, четеизразмисли волно или неволно ще засегнат редица литературни „критици“ и агресивни автори, които постоянно са по вестници, телевизии, радиа, зали. Те непрекъснато се опитват да налагат творчеството си с постоянно присъствие, което е една огромна заблуда и самозаблуда. Тяхната теза е: „Докато съм, жив няма да умра“, по думите на самия Иван Динков. Ще ми се да завърша с Нешо Бончев: „Литературното поле не е бална зала, та да се гладим и да си казваме комплименти.“ Впрочем и комплименти. Но за онези, които наистина ги заслужават.“

Слабостите на съвременната литературна критика са многобройни и те са причина тя да не изпълнява своите функции. Тя изгуби обществен

престиж. Но по лошото е, че самата литература вече не изпитва нужда от критиката. Литературата и обслужващата я критика (метаезикът на литературно-художествения език) станаха функция на пазара, което за Запада и Америка може би има логика и смисъл, но не и за България. Наред с известните ни слабости на критиката, можем да включим и по-актуалния за момента дебат за отношенията между академичната критика и рецензентите в интернет (критици, блогърите), който осветлява нови полета и приоритетите в литературната действителност, загърбвани до този момент. Да, литературната критика има социална функция, но преди това стои етичната ѝ функция, а в основата ѝ са проблеми с издатели, книжарници, редколегии, разширяване на критическия периметър като присъствие в издания, медии, училищата, блогърите, недостатъчното участие на държавата в този процес и мн. др.

— „Сравнение и анализ – това са двете основни оръжия на критиката“, каза преди много години Т. С. Елиът. Какво още бихте добавили Вие?

— Мисля, че не само поетът, но и критикът Т. С. Елиът би могъл да се изучава успешно у нас. Защото той е в основата на „Новата критика“ в средата на миналия век, но и сам е квалифициран като един великите критици на XX век. Да, ако говорим за голямото му критическо есе „Традиция и индивидуален талант“ (бълг. превод от 1980 г.), там става въпрос, че изкуството трябва да се разглежда не самостоятелно, а в контекста на предишни произведения на изкуството; че артистът трябва да се оценява по стандартите на миналото и т.н.

Какво да добавя – че изпълнявам някои от тези неща, други – не.

Или последното изречение от въстийтелните ми думи към новата книга:

„Металитература, която в последна сметка, независимо от качествата на литературата, я разглежда като източник на вдъхновение, форма и начин на живот, „преминаване под дъгата“, за да получим небесната защита“.

— Автор сте на няколко белетристични книги. Като критик как бихте ги определили самият Вие, ако можете да ги погледнете отстрани, не като техен автор?

— Трудно е писателят да погледне сам себе си отстрани, дори да е критик. Подсъзнателно ще „забрави“ някои неща, други ще „изтъкне“ и в крайна сметка няма да е „обективен“. Пред две-три години в проходащия тогава литературен сайт <http://www.gazkazvachite.com>, който подпомагам логистично и с текстове, в категорията „Лаборатория“ споделих нещо подобно, озаглавено „Към лабораторията на разказа (от гледище на личния опит)“ в три последователни публикации. Там разказвам за раждането на повечето си „знакови“ разкази или цели книжки, в личен и обществен контекст. Мисля, че е терапевтично за един автор понякога да прави такива самопреглед и анализи, за да не изгуби посоката. Подобна функция има уводното есе към сборника ми „Между Бекет и Аз“ (1998, 2003), наречено „Коктейлите на Хемингуей“. Там говоря за моето поколение, разкратено между две системи/идеологии, работещо в българското Краевековие, за проблемите на пишещите от това раздвоено и шизофренично изгубено поколение. То завършва така: „Та така, ако работиш и имаш време да се отдадеш, не съжаляваш за изгубеното. А под слънцето, както казваш Реймънд Карвър, има място за всички“.

— Като читател: какво четете и препоричатите?

— Препоричам, естествено, класиците. Но в тази динамична епоха времето за четене става все по-малко. Както казва Деян Енев в „Старите писатели“: „Ти не си първият и последният писател на тоя свят. Запомни това. Затова не забравяй старите писатели“. И както му отговаря „старият писател“ Георги Величков: „Уморен съм от четене“...

(с/с съкращения)

ГЕО МИЛЕВ: РЕАЛНОСТТА – „НЕЛЕПА И СУРОВА”

Гео МИЛЕВ, Автопортрет

Година след като „метежният устрем“ през 1923-та „бе посрещнат с куршуми“, в пресата¹ се появява текст със заглавие „Скучно...“ и мото – следните думи на Гогол: „Скучно на этом свете, господа.“ На мотото ще обърна по-голямо внимание нататък. А сега ще се спра върху предпоследния от фрагментите (те са пет) на текста. Цитирам го почти изцяло:

„Вървиш из булеварда: и двете му стени украсени с некролози. Убити: един, двама, трима... край нямат! Убиха вчера, убиха оня ден... Четеш вестник: „Ако убийството на... е вярно, то това означава ред други убийства...“ И ето вече из цяла Европа. – Не важи, че това е лъжа, не важи, че вестника е шарлатански. Важно е предположението ни, мисълта ни. Кой убива? Защо убива? – „В България всичко е спокойно!“ – „Така пишат вестниците...“

„В България всичко е спокойно!“ – това наистина е шарлатанско вестникарско клише. Често се среща в пресата от 20-те години на миналия век. И само там ли? Посочвам още едно подобно – обаче в друг контекст: „Там горе / далечни и близки хълми / потъмняха обнизани / с хора / – плъзнаха черни редици: / редовни платени войници / и разлютаена милиция. / Всички те знаят: „Отечеството е в опасност!“

Кавичките подсказват – вестникарско клише. И понеже „Отечеството е в опасност!“, то трябва да бъде защитавано, в него мир трябва да зацари. Ето как: „Огън“ – / изтракаха пушки: / Ку / Клък / Кляя – / „бий!“ / – залп. / Десет трупа / от брега / плъснаха тежко / в мъртвите мътни води на Марица. / Окървавена повлече / ги скръбната родна река. / Военна музика нейде далече / през обезлюдени улици / гърмеше / „Шуми Марица...“ / Окървавена...“ Резултат има: „Край. / Урагана прес-

тана, / халата / спря най-подир: / мир / и тишина / настана / по цялата / страна.“ Вече „В България всичко е спокойно!“

Май е излишно да се посочва откъде са взети тези откъси. И все пак да кажем – от поемата „Септември“ на Гео Милев.

А сега да се върнем към мотото на „Скучно...“. Предварително се извинявам, че ще цитирам и изрази от „по-особен“ регистър. Започвам: „И сега лежа в нем[ска] болница с едно око и вързана глава и гледам над себе си сивото скучно платиние на палатката – пфу! Скука... И скучно и грустно и некому ебимо матъ!... (Из писмо“ на Г. Милев до Н. Лилиев от 21.V.1917 г.)²

Да погледнем друг текст³. В него четем: „И затова той (Вл. Димитров-Майстора - И.Д.) се е постарал да се изравни с тях - та това, което ни поднася в Постоянната художествена галерия като ново, напомня изведиъж Н. Петров, Танев, Гудженев - rein air, импресионизъм, широки петна, пейзаж, въздушна перспектива, прекален оранж, сладък виолет... „и скучно, и грустно!“

Не е необходима кой знае каква наблюдателност, за да установим, че някои думи и изрази в двата цитирани откъса ни отвеждат към мотото в „Скучно...“. Ако се вгледаме във всички фрагменти на „Скучно“, ще забележим и друго – пунктуацията, която при Г. Милев е специфична. При него тя не е просто модернично маниерничено, а внася особен смисъл в текстовете му – независимо от жанровата им определеност.

Може да се възрази, че установените дотук съвпадения са плод на случайности. Тогава да видим как е подписан текстът. Подписан е с псевдонима Г. К., който е произведен от Георги Касабов, т.е. Гео Милев. В писателската си практика той използва този псевдоним само веднъж – при съвместния превод с Мила Гевилева на трагикомедията „Опиянение“ на Август Стриндберг през 1919 г.⁴ Смятам, че това вече е достатъчно.

Иван ДЕЛИИВАНОВ

1 – Погледи, г.1, бр.1 от 20.X.1924 г.
2 – Гео Милев (1895-1925). Летопис на неговия живот и творчество. Пловдив, Макрос, 2005, с.109.

3 – Живописца, която нашието художници ни поднасят... В: Гео Милев // Съчинения в три тома. Т.2. С., Български писател, 1976, с.172.

4 – Иван Богданов // Речник на българските псевдоними. Трето основно преработено и допълнено издание. С., Д-р Петър Берон, 1989, с. 351.

Иванка ПАВЛОВА

Два остри камъка брашно не мелят. Искри хвърчат при всеки сблъсък нов. Жаравата на брачната постеля изпепелява крехката любов. По свой път скоро всеки ще поеме, със случилото ще се примири, а биха се изгладили след време най-острите им ръбове дори, ако – макар уж толкова различни – останеха съпруга и съпруг. Две същества, които се обичат, от мечовете изковават плуг.

СТАРИЯТ КЛОШАР

Мъжът с орфан панталон и с яке, доста овехтяло, спи върху някакъв кашон, завит с протрито одеяло.

А през деня с голям товар – събрал от кофите хартия – печели старият клошар за хляб и за шише ракия.

Но никога не е унил. Излъчва сякаш гордост странна. Какъв ли някога е бил? Защо сега такъв е станал?

Виновни има ли? Дали е можел нещо той да стори? Без избор ли е бил, или се е отказал да се бори?

Не зная. Но като че ли въпросите са ме разнаили на кръст. Душата ме боли. Ще преболев ли? Едва ли...

ПРОСВЕТЛЕНИЕ

Подир напрегнатия ден лежа в леглото си. Игрят мистични пламъци в камината, а в мене бавно отзвучават мотивите на Мопартова музика и никак причудливо ми напомнят любимата „Итака“ на Кавафис. Спи в кухнята синът ми и долавям дълбокото му мъжко дишане. Притихнал е светът в мълчание. Часовникът отмерва с нежни стъпки невидимия ход на времето. Потапам се в спокойни размисли и даже звънва стих – начало на утрешно стихотворение. Блаженството да бъда здрава, уютът на изпраните чаршафи и малките ми дневни радости пораждат неочаквано в душата ми смиреното „Благодаря ти, Боже...“.

40 ГОДИНИ БЕЗ ВИСОЦКИ

Яростен глас.
Болка и страст.
Стон и възторг.
Мрачен акорд.
Руски безкрай.
Ад с дъх на рай.
Диви очи.
Гневни лъчи.
Вечен въпрос.
Разлив без мост.
Буря. Кипеж.
Скършен летеж.
Стръска. Руши.
Съди. Теша.
Каменен лик.
Воин. Велик!

СБОГУВАНЕ II

Прибирам в скрина летните обувки. Теща несбъдналият се мечти. Забравям за солените целувки на морските вълни. Навън свисти, студен и гневен, есенният вятър. Загребва с шени пъстрите листа. Застила всичко с тях - бакър и злато. Почиват върху жиците ята и техните безкрайни броници напомнят, че към юг на дълъг път ще се отправят скоро. Сбогом, птици!

Сърце, смири се! С плаща си снегът ще скрие всяка рана на земята и ще превърне в графика света. До пролетта! До следващото лято! До нова омагьосваща мечта!

Сламена шапка в пъстроцветната есен. Само чифт стъпки.

Врата с катинар. На комина – чер гарван. Капчукът плаче.

Книга и бастун – милостива подкрепа. Духът – несломен.

Поезията – подвиг на съвременни донкихотовци.

Закъде това къцащо човечество толкова бърза?

Бетонни клетки – свърталища студени на безлюбие.

Лъжесветещт е винаги сатана с образ на ангел.

Следвай стадото и то ще те приеме – станал си овца.

На всеки език дом означава едно: спасителен бряг.

По системата „Всеки срещу всекиго“ няма победа.

Мира ДОЧЕВА

УХАНИЕ НА ЛИПИ

И през деня,
и през ношта –
все този аромат витае.
Изпълва ме
със красота.

И знаи страни
ми чертае...

ПИЛЕЯ ДУШАТА СИ
по листове изписани.
Подарявам
на всекиго от нея.
А тя трепери –
бяла, гола
и разнищена...
Съберете моите листове –
като гълъби,
изпратени от Бог...

И помнете ме –
пламък бях
и любов!

КАТО ЕВРИДИКА

Тичам напред –
като Евридика.
Не се обръщам.
Не искам да се връщам там –
в царството на Хадес.
Усещам ръката ти –
без да я докосвам.
Светлината на погледа –
без да го виждам.

Крачка след крачка...
До самия край.
Няма да се обърна.
Не искам легендата
да се сбъдне.
Ще те чакам там, горе,
в обещания Рай!

ТИ И АЗ

Бедрата ти са корабни въжета,
а мечтата- тъй фина и изящна.
Да слизам и се качвам аз по нея –
мечта за мен и радост е трептяща.

От сладка нежност – в неге се потапям
и като бяла чайка над света се рея...
И хоризонтът синьото си праща
и сипе дъжд над мене водолея.

Морето ти си, шом съм на дълбоко
и няма да ни трябват капитани,
а моят неподправен женски вопъл
е знак, че аз съм твоето пристанище!

ИСКАМ ДА ТИ КАЖА,
че ми липсваш!
Без теб не чувам птиците,
на дъжда тържествената музика,
суетата на изгряващите делници.

Искам да ти кажа, че те искам!
С устни да докоснеш моя дъх,
с пръсти лекичко да очертаеш
тялото ми, до самия връх...

Искам да ти кажа да останеш!
Още мъничко – секунда, миг...
За да мога пак да се разтворя
заедно с написания стих.

МЛАДОСТ

На сина ми

Младост –
нежен дим
от вулкана на чувствата.
Самовлюбена,
волна
и чувствена!

Младост –
вихър див
от зова на сърцата –
огнеструйна, рушаша
и раждаща –
блестяща звезда в неботя.

Младост огнена,
светла буря и река бързотечна –
радост сбъдната и е тъжно,
че не си вечна...

Даниел АЛЕКСАНДРОВ

ПОСЛЕДНО ПЪТУВАНЕ

Пътувам към залеза
с последния влак
до гара за хиляди спомени,
без спирки и прелези,
през мълчаливия мрак,
без старите дрехи и корени.
Пътувам с мечтата си
през есента.
Нощта е топла, красива,
макар побелели и аз, и тя,
още имаме устни и длани живи.
Жадни за нежност,
сърцата горещи са
и единствено странно е,
че не остарява, даже напротив,
все по-гореща става,
като вулкан,
като лава...
Аз пътувам към залеза
с любовта си.

ИЗПОВЕД

Много ли грешен съм, Господи,
или плащам за чуждия грях?
Тежък е кръстът ми, Господи
и от тъмният път ме е страх.
От безброй много пътища, Господи,
на мене най-труден си дал.
Извървяха се дните ми, Господи,
без да знам за какво съм живял.
Все забравям за себе си, Господи.
Не усетих кога побелях.
Зарад чуждото щастие, Господи,
да създам свой дом не успях.
Тя... надеждата, чувал съм, Господи,
че си тръгва в едно със смъртта...
Мъртъв ли съм вече Господи,
щом мойта надежда умря?

ЛУНАТА И ЕДНА КИТАРА

Как да забравя... безлунната нощ,
вилата на брега на Рабиша,
горяща камина, просната кожа,
аз и ти и китара, която въздиша.

Опръла глава на моето рамо,
ти се рееше между звездите,
и трябваше всъщност единствено само
да съзря любовта във очите.

Вятърът стихна. Изгря луна.
Поисках да те целуна...
И тогава нашите устни се сляха...
и съмна.

Как да забравя? Даже сега,
след толкова много години,
щом докосна твоите устни с уста,
върхлетява ме този спомен
от нашето минало.

ПОСЛЕДНА ГАРА

Един изгубен някога влак
спря на моята гара.
Това от съдбата ми знак е,
че любов няма стара.
Тя подари ми света
в едно малко огнище.
Щом я имам, тук и сега,
стига ми!
Друго нищо не искам!

ПЪТ НАЗАД

Не се обръщай!...
Назад не поглеждай!
Там е минало свършено време.
Там са всички умрели надежди...
и товарът на твоето време...
Там са всички грешни посоки,
по които те водеше вятър,
кални локви, прегради високи
и тръпливият път на душата ти.
Не поглеждай назад! Не!... Недей!
Всичко отдавна е минало.
Кажси на твоето утро: – Здравей!
Изхвърли всички чувства изстинали!
Запази във сърцето си само
Любовта, без която не можем,
приюти я и тя ще остане -
с нея всичко става възможно!

КАКВО МУ ТРЯБВА

Какво му трябва на човека,
в напрежнатият кул живот?...
Хляб, вино, постеля мека,
до рамото жена – до гроб.

Дори пари да има бол,
и във злато да се зазира –
на този свят дошъл е гол
и гол на онзи свят отива!

Пенчо ПЕНЧЕВ

ХРИСТИЯНОВСКО

Синовна обич в мен прелива.
От тебе съм опиянен.
Ти беше и си най-красиво
селце. Аз в тебе съм роден.

С мен нося светлото ти име,
не го оставям нито ден.
Любов към теб неутасима,
поддържа огъня у мен.

НАГОРЕ

Замислям се дали ще имам сили
да се кача и аз на оня връх,
когото другите са покорили,
дали ще имам сили, воля, дъх?

Дали ще го достигна най-накрая
върха заветен, стигащ чак до Бог
или ще се обезвържа, отчая,
че той за мен далечен е, висок?

* * *

Не е умряла под снега тревата.
Не може нищо да я победи.
Напролет ще разпъфне пак земята.
Ще бъде по-красива от преди.

С килим зелен светът ще се покрие,
кокичета ще вдигнат пак глава,
зеленото сърце безспир ще бие
на младата, на живата трева.

* * *

Не весела, не насълзена –
обичам тайната жена,
загадъчна като вселена,
като Джокондата стаена,
с усмивка лека и смутена,
свободна и непокорена
като небесна светлина.

ОЧИТЕ ТИ

Очите ти дълбоки се усмихват.
Застанала пред пустия ми праг,
донасяш светло в хладния ми
мрак.
Очите ти дълбоки се усмихват.
Дали за обич те ми дават знак?
Премигват бързо и просветват
пак.
Очите ти дълбоки се усмихват
и става светъл пустият ми праг.

* * *

Не ти хареса моя път.
Да ходиш с мене доскуча ти.
Зад девет планини отвъд
замина. Днес сме непознати.

Щастлив ли съм без теб – не знам.
Претръпнала ми е душата.
Все лъжа се, че мога сам,
че са такива времената...

* * *

Когато си поел по верен път,
вървиш напред с изправена глава.
Омраза, завист теб не ще те спрат,
когато си поел по верен път.
И в „колелата” ти да слагат прът,
да те замерят с кал и със слова,
когато си поел по верен път,
вървиш напред с изправена глава.

МЕТАМОРФОЗИ

1.
Имаше посока,
имаше пътека,
имаше прозорец,
имаше врата...
Скришом влизаш нощем,
тайно и полека.
Възроден излизаш
рано сутринта.

2.
Ти бе моята фея открадната
от кротките рамки на делника
сив,
аз бях вятърът – вдигах те,
грабнах те,
силен гальовен, тревожно ревнив.

Двама се смеехме без да ни пука
дали грее слънце или дъжд вали;
без предразсъдъци в градската
скука,
сред хора пристойни със строги
очи.

3.
Днес съм самотен посред гората,
от храсти не виждам пътека, ни
път
към тебе да тръгна, към
красотата.
И спомени само догарят, димят...

Георги КАЛЧЕВ

ЕПИГРАМИ

На Димитър Милов

Майстор на стиха си, Митко,
Бог дарил те е с талант.
Да, чета те и се питам:
-Достигим ли си в далечен план?

НЕ ПИТАЙ

Животното, горкото,
цениме за месото,
а как е то добито –
недей, това не питай!

ВОЛНОСТ

Пази сърцето,
не се претоварвай,
общо взето –
на лекари вярвай!
Но включил се силно,
сърцето се пръсна.
Замина си стилно –
идилния пръстна.
Душата обаче,
вместо да плаче,
весели се
в сърцето на птица.

ЗАЩО ЛИ Твореца
на тази природа
създал е такава
човешка природа?
Да мисли тя само
за своя изгода.
Дал е Твореца
свободната воля.
Не дорасъл човека
за великата роля...

В ЖИВОТА

Без вятър насрещен -
в посока си грешна.

НУЖНО ЛИ Е

За любовно признание –
за какво му е образование?

ОТГОВОРНОСТ

Спрял, дори и развален,
но точно времето показва –
два пъти поне на ден.

ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ

Преодолях комплекса -
и се запознах след секса...

НЕДОСТАТЪЧНОСТ

Мисълта му е къса –
лесно се къса.

КОМПЕНСИРАНЕ

Професионално боса, по -
любовница на Боса...

АДВОКАТ

Така нещата ги представи –
престъпника оневини
и го прослави!

БЪЛГАРСКИ ЕВРОДЕПУТАТ

Искам шведска маса!
Искам шведска тройка!
С европейска съм нагласа,
но със шведска кройка.

ГРИЖА

В смеските за електората
слагаха много Е-та,
за да бе-е-е-ка и да ме-е-е-ка...

Нежното женско създание
накрая му обърна внимание.....

С донос анонимен –
докопа пост съблимен!

Прогреса на интереса –
лакомия без край !
Единствено спряган
глагола е – ДАЙ!

Докога все с отсрочката?
Логично-екологично е
да се постави точката!

Иван ДИМИТРОВ, Бяла светлина

Адрес: 6003 Ст.Загора, ул.Хр. Ботев 4

Главен редактор: Йордан АТАНАСОВ

тел: 042/649-110, GSM 0888 790 135

Редактори: Румен СТОЯНОВ, Иван БОЧЕВ

Красимира БОЖАНОВА

Издател: НЧ "Даскал Петър Иванов-1988"

E-mail: lit_glas@abv.bg

Интернет страница: literaturenglas.com

IBAN: BG14 UNCR 7630 1074 8633 90 BIC: UNCRBGSF

УниКредит Булбанк Стара Загора

Печат: "ЛИТЕРА ПРИНТ" АД - Стара Загора

Не се връщат и не се редактират материали!

Абонамент - само в редакцията

ЮЛИЯ ВАПЦАРОВА - 80 ГОДИНИ

Юлия ВАПЦАРОВА – поетеса и журналист – е наградена с почетен знак „ЗЛАТЕН ВЕК“ – печат на Цар Симеон Велики - златен, грамота за принос в развитието и утвърждаването на българската култура и национална идентичност и по повод 24 май 2021 г. – Ден на светите братя Кирил и Методий.

Юлия ВАПЦАРОВА е родена преди 80 години в град Хисаря, Пловдивско. Завършила е Библиотечарски институт в София, след което започва работа в град Чирпан като библиотечар и дългогодишен водещ в местната кабелна телевизия. Трайни следи в културния живот на града остават авторските ѝ предавания „В света на изкуството“, „Искри от древността“ и „Земляци“. Понастоящем живее и твори в София.

Свои творби е публикувала в периодичния печат и в много антологии. Автор е на стихосбирките „Убежище на сянката“ (1995), „Остров от време“ (2000), „Взгъбена светлина“ (2002), „Развенчаване на щурец“ (2010) и „Зеленото събуждане“ (2014). Членува в ССБ и СБЖ.

ЗЕЛЕНОТО СЪБУЖДАНЕ

Измислени коне в полето цвелят
и пият изворна вода,
в която се е къпала луната,
преди да се превърне във жена.

Далечното и близкото се сливат
в абсурден мост, прострелян от звезди.
Реалните посоки придобиват
измислени и чужди дълбини.

Пророчества изострят сетивата,
наситени с атавистичен страх,
и разума се спъва в чудесата
на Бог незнаен, своеволен грях.

Напева на звездите благозвучен
разнася своя генетичен код.
От нищото до нищото заключен,
какво ли е човешкият живот?

И пак еднакво непонятни стават
живот и смърт, душа, начало, край
и силите, които направляват
зеленото събуждане на май.

А времето приижда и изтича
в безмълвната далечност на света
и всеки мъртъв миг сега е притча
в безсмъртните анали на духа!

ПОНЯКОГА НОЩТА Е ДЪЛГА.

Един огромен лабиринт
от хиляди съмнения,
останали без отговор,
където мислите се гонят,
деформират
и умират като болка,
в която търсиш да откриеш
себе си.
Сам, както може да бъде сам
само човекът.
Такава нощ е много дълга.

ВЗРИВИХ ДУШАТА СИ

и я пропъдих
по пътищата прашни
да скита уморена.
Да бъде дребна, жалка,
с окървавени пръсти да дълбае мрака.
Застинах в неподвижна сивота –
усещане за нереалност
без слънце и без вятър.
Следях с очите на страха
един и смешен, и жесток театър.
...И уж бях аз
(а може би не съм...)

Припламват непредвидени семафори
в руините на кривото пространство.
Събуждам се след каменния сън.
Светът е някъде навън,
сред кълновите светлина.
А в мен се ражда синева
и смъртно чувство за вина,
за смърт нелепа, ненавременна.

Събирам в себе си
(след каменния сън)
и в ласкавите шепи на деня
неловко слагам своята душа!

ДО КРАЯ НА САМАТА СЕБЕ СИ ДОСТИГНАХ,

а пътищата не заспиват.
Не искат да се поберат в един живот.
Долитат дръзки, непокорни,
посоките ми разпиляват,
нехайно ме потапят в смут.
Поспирам да поема дъх.
В сърцето си да се заслушам.
От поривите уморени
долита ироничен смях.
Грешките, които съм направила,
небрежност ли са, или грях?
Това, което е от мен останало,
дали наистина съм аз,
или зимната градина
на горещите ми страсти?

Под толкова пулсиращи въпроси,
възбудени, тревожни, настървени,
ме гнетят натрупани съмнения
къде да скрия тежките скрижали?
На лятото в цветята прецъфтели,
в реката ли, която пее,
или в камъните, скрити в нея?

СТАРАТА КЪЩА

без мен сиротее.
Щастлива е,
когато се върна при нея.
Остарявахме заедно
ден подир ден,
тухла по тухла.
Пред хитри уловки
не падахме духом.
Уморени макар
и днес си приличаме –
герои в театър трагично-комичен
и нуждата вечна
да бъдем обичани.
Ето, отново двете празнуваме,
че в божия ден
още сме влюбени.
И като слънце залязващо,
още сме хубави!

ИВАН ТЕОФИЛОВ - 90 ГОДИНИ

На 24 март поетът, драматург
и преводач **Иван ТЕОФИЛОВ**
празнува 90-годишен юбилей.

Поетът е роден през 1931 г.
в Пловдив, завършил е ВИТИЗ и е
работил дълги години като драматург.
Сред поетичните му книги са „Небето
и всички звезди“, „Амфитеатър“,
„Град върху градове“, „Богатството
от време“, „Споделено
битие“, „Геометрия на духа“ и
др. За него проф. Светлозар Игов
подчертава, че „ако Цанко Лавренов
видя възрожденско-иконописния
Пловдив, Иван Теофилов видя
антично-медиетеранския Пловдив.
Пловдивските картини в лириката
му на пръв поглед са пейзажи, но не
ги възприемаме като „пейзажи“,
като „натура“, а като „култура“. И
дори когато изглеждат като декор, в
тях - чрез отсъствието си - живее и
екзистенциалният, и историческият
драматизъм на битието.“

В ТЪРСЕНЕ НА ДУМИТЕ

...новото не иде много леко;
ще дойде час за словото...

Иван Вазов

Оглуша нощта от мене
аз от нея -
търсената дума да гадая.

Първо щях от мрак да полудея.
После от избили очертания
на стая.
От будилник с фосфорно озъбен кръг.
От ела като трион в стъклата.
От звезда като суров жълтък.
От безброй приумици и стрес
в нещата.

Скочих.
Въздух беше ми потребен.
Място за очите и ръцете.

И потънах в рехавите силуети
на елите - като в черен гребен.

ДОН КИХОТ

Къде си тръгнал, дон Кихот?
Останал само тънка щриха.
О, щриха на един живот,
що вековете не сломиха.

Мечтателю, къде така?
Към мелниците?

Тях ги няма.

Ти сам си - с лъвската ръка,
с оптичката си измама.

В доброто винаги заклет,
звънящ със бронята ръждива -
пътувай, странен силует,
мъдрец на кон без плът и грива!

Приятелю, върви на път!
На тоя свят живеят хора.
Ако ръце за зло те спрат -
сърцата път ще ти отворят...

ПРЕЗ АВГУСТ

Към сфинксовете на скалите, спрели
с праобразите на света в лъчистия,
задъхан август... Къдрици от здравец,
а после мъх и лишен... Нагоре,
където дремят в стъклени видения
с просветващи и сънни зарева
космическите гънки на земята...
И живи развълнувани звънчета
на подивял, напрегнат слух, и ум
освободен от предразсъдъци на думи,
ме водят по оскъдни стъпала,
тъй крехки и опасни... И усещам
в нестройността на поривите си товара
на несъбраното от векове у мен!
Туй преповторено и тежко, и могъщо
видение и бремe на съдбата,
което плътната цивилизация
по пътя си ни определя... Как сме тежки
и как тежи от уникати и съдби земята,
и как пълзи обремененото ни тяло
от остро любопитство да открие
пейзажа на душата си - веднъж
поне...

РОДОПЧАНКИ

Те вървят в своята бяла пътека,
наредени във строй по една,
и изглеждат по-светли и леки
в тъмносинята планина.

Стъпват тъй, сякаш ходят по жица,
със нетрепващи прави тела
и приличат на малки царици
в древношитите си облекла.

Преминават ребрата каменни
на извития мост и сега
аз отблизо ги виждам - пламнали
като мила внезапна дъга.

Вкупом спират и в хор се засмиват.
И пак тръгват във хор по една.
Подир малко запяват. И жива
става синята планина.

ПРЕЛЕЗ

Той прекъсва шосето, когато
телеграфът камбанен звъни
и събира от двете страни
на колите гърмящото ято.

От години така - едносъщо
спира тоя настъръхнал рояк,
за да мине внезапния влак,
чийто тътен се носи могъщо.

И когато той мине, тогава
своята строгост изгубва съвсем
и отново е просто шосе,
по което живота минава.